

SOSIAALIPOLITIIKKA & INTERSEKTIONAALISUUS

MARIA OHISALO, YTT, TUTKIJA, Y-SÄÄTIÖ

UCLA School of Law Professor

A medium shot of Kimberlé Crenshaw speaking on a stage. She is wearing a light blue top and a large, ornate necklace. Her hair is styled in a high bun with braids. The background is a textured, golden-brown wall.

KIMBERLÉ CRENSHAW

I'd like to try something new.

Intersektionaalisuus lyhyesti

Teoria ja menetelmä, työkalu tarkastella risteäviä eroja

Crenshaw 1991: rakenteellinen, poliittinen ja representaatioiden intersektionaalisuus

Esim. syrjinnän (tai toisaalta etuoikeuksien) moniperustaisuus

Keskeisiä feminististä tutkimusta ohjaavista käsitteistä

- erot moninaisia: sukupuoli, luokka, seksuaalisuus, etnisuus, ikä, terveys, köyhyys jne.
- eron tekijät yhdessä muiden kanssa aiheuttavat ulossulkemista
- erot asettavat ihmisiä sosiaalisiin, taloudellisiin ja poliittisiin järjestyksiin (Crenshaw 1991)
- erot myös jatkuvassa muutoksessa

Intersektionaalisuuden keskiössä saada näkyviin ja kuuluviin marginalisoituja ryhmiä

Tarve myös esim. luoda uutta kieltä – murtaa valtarakenteita ylläpitävää vanhaa kieltä (esim. Aamulehti ja sukupuolittava kieli)

Intersektionaalisuus ja identiteetti

Jälkimodernissa identiteetit eivät ryhmitä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi jonkin tietyn eheän ”minän” ympärille

- ihmisen identiteetti rakentuu ristiriitaisista ja eri suuntiin tempoilevista identiteeteistä, jolloin myös identifikaatiot vaihtelevat jatkuvasti (Hall 1999)

Enää ei kiinteää tai pysyvää identiteettiä, vaan jatkuvasti muokkautuvia identiteettejä suhteessa niihin tapoihin, joilla ihmisiä representoidaan tai puhutellaan meitä ympäröivissä kulttuurisissa järjestelmissä. (Hall 1999, 23)

Ihmisiä hierarkisoidaan paitsi sukupuolen, myös monien muiden identiteettiin perustuvien erottelujen ja luokittelujen avulla (Karkulehto ym. 2012)

Intersektionaalisuus ja identiteetti

Kulutuskeskeisessä ja globaalissa uusien riskien maailmassa identiteetit myös irtautuvat traditioista, ajoista ja paikoista; ihmisille tarjotaan erilaisia samaistumis-pintoja:

- Hall: ”näyttää olevan mahdollista valita” itseään miellyttäviä imagoja, paikkoja tai tyylejä (Hall 1999, 62)

Toisaalta, **osa ihmisistä voi valita** ja **osalle jää vain pakkovalintojen mahdollisuus**. Harva on identiteetiltään vain ja ainoastaan sukupuolensa edustaja, musta tai valkoinen tai huono-osainen tai köyhä

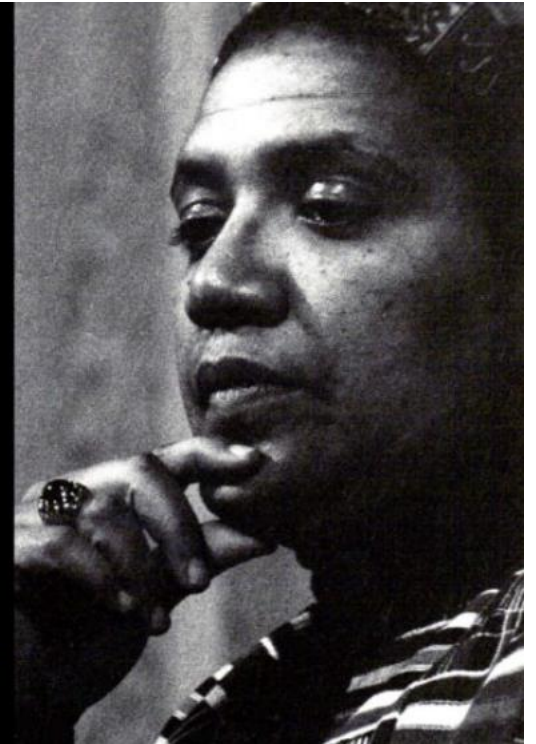
SILTI – kielessä ja käytännöissä annamme helposti ihmisille vain esim. KÖYHÄN tai MAAHANMUUTTAJAN identiteetin (poliittinen ja representaatioiden intersektionaalisuus)

Runoilija, kirjailija, feministi, kansalaisoikeustaistelija, myös esim. musta, nainen, lesbo ja yksinhuoltajaäiti jne.

Audre Lorde 1934-1992:

**There is no such thing
as single-issue struggle
because we do not live
single-issue lives.**

–Audre Lorde

Copyright © 2017 Laboratory to Combat Human Trafficking

Entä sosiaalipolitiikka?

Hyvinvointivaltiossa tukea ja palvelua riittää, mutta ne eivät tunnu kohtaavan avuntarvitsijoita.

Puhumme siiloutumisesta, olemmeko siis toisin sanoen huolissamme intersektionaalisen lähestymistavan puutteesta?

Voisiko intersektionaalinen analyysi olla työkalu hyvinvointivaltion riskiperustaisen sosiaaliturvajärjestelmän uudistamisessa? (Esim. Isola & Siukola 2017: Syyperustaisuus ei aina mahdollista merkityksellisyyden kokemuksia.)

Entä sosiaalipolitiikka?

Enemmän irti intersektionaalisuudesta, esim.

1 Aineistojen ja metodologian valta (rakenteellinen ja representaatioiden intersektionaalisuus)

Käytämme tutkijoina valtaa, teemme valinnan olla tunnistamatta tiettyjen ihmisryhmien olemassaoloa ja tarpeita ja näin ylläpidämme tiettyjä käsityksiä ihmisryhmistä ja identiteeteistä

→ esim. binäärinen sukupuolijako vs. transihmiset jne. mukaan

→ aineistot ja metodologia (mukaan enemmän ja laajempia taustamuuttujia)

2 Kielen valta (mm. poliittinen intersektionaalisuus, millaisia politiikan sisältöjä luodaan jne.)

Keistä puhumme, millä termeillä, miksi ja mitä saavuttaaksemme?

→ köyhät, huono-osaiset, syrjäytyneet (yksilö)

→ entä: syrjäytyneistä syrjäytettyjä, köyhistä köyhyyttä kokeneita jne. (rakenteet)

Entä sosiaalipolitiikka?

3 Käytäntöjen valta (rakenteellinen ja representaatioiden intersektionaalisuus)

→ sosiaalipolitiikka vallan ja hallinnan mekanismina ”häkittää” kohteitaan ongelmiansa kautta, mutta sulkee samalla muut identiteetin ja toimijuuden osat ulkopuolelle – tuleeko se näin ollen kaventaneeksi ihmisten mahdollisuuksia olla osallisia ja aktiivisia toimijoita ”kokonaisina”? (Esim. Isola & Siukola 2017.)

→ ketkä puhuvat keiden äänillä työ- ja johtoryhmissä, mikä edustus milläkin ryhmillä – vinkki, katso ympärillesi

Lähteitä

Crenshaw, Kimberlé (1991) Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color. *Stanford Law Review* Vol. 43, No. 6 (Jul., 1991) 1241-1299

Hall, Stuart (1999) *Identiteetti*. Tampere: Vastapaino.

Isola, Anna-Maria & Siukola, Reetta (2017) Arvottomat? Köyhien naisten ja miesten kokemuksia arvokkuudesta suomalaisessa hyvinvointivaltiossa. Teoksessa Hänninen, Sakari & Saikkonen, Paula (toim.) *Hyvinvointivaltio ylittää jälkensä*. Helsinki: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, 111–128.

Karkulehto, Sanna, Saresma, Tuija, Harjunen, Hannele & Kantola, Johanna (2012) Intersektionaalisuus metodologiana ja performatiivisen intersektionaalisuuden haaste. *Naistutkimus* 4/2012, 16-27.

Korsisaari, Eva Maria (2017) Miten vastata intersektionaalisen feminismin haasteeseen? <https://pro-tukipiste.fi/miten-vastata-intersektionaalisen-feminismin-haasteeseen/>